

Bárány aposztata levele a gyülekezethez

Jövendölés hűtlen pásztorok ellen

1. Tudtotokra adom, hogy anachoréta lettem, és igen nagy magányosságba vonultam el, hegyek és fák közé, kövek és vadak közé, ahol embert csak elvétve látok.

2. Mégis szeretettel fogadtam Lévit, mert mint a hideg víz a megfáradt vándornak, olyan a messzi földről érkező hír, amelyet elhoznak minékünk.

3. De kevés örömben volt részünk. Ez az ember, aki testvérem volt a hitben, megkeseredve távozott, mondván, hogy elhagytam őt, minekutána megpillantotta az üdvösséget.

4. Ez pedig oktalan beszéd, és csak az mond ilyet, aki nem ura elméjének. Vagy talán ha jót cselekedtem vele egyszer, örökre elköteleztem magam neki?

5. Szánom tehát őt, de nem neheztelek rá. Hiszen ahogy a vízben egyik orca megmutatja a másikat, úgy egyik ember szíve a másikat.

6. De hadd térjek rá a gyülekezet pásztoraira, akik a más szemében meglátják a szálkát, de a magukéban a geren-

dát nem veszik észre, mert örökké mennydörögnek.

7. Már az első napokban, amikor a hitem megingott, az egyik farizeus mindjárt intette a hívőket: Báránynak még a hajlékát is elkerüljétek, mert mint a fertőző betegség, olyan az ő kételkedése.

8. Hát ezek példáznák mindazt a jót, amelyről Krisztus beszél? Ezek volnának a szelídek és az irgalmasok? Ők azok, akiknek a szívük tiszta, s akik Isten fiainak mondanak? Ők a földnek savai és a világnak világossága?

9. Akik így ítélkeznek, irigységből és versengésből hirdetik Jézust, amiképpen Pál apostol panasolja a Filippibeli-
liekhez írt levelében.

10. És hogy most még inkább megbotránkoztassalak benneteket, elmondom, hogy még így. betegségtől izzó csontjaimmal is az érzéki csábítások hálójába estem.

11. Láttam, mint tavaszi félálomban, a vadon közepén egy tündért meg egy óriást, aki szeretkezés előtt véres áldozatot mutatott be, vagyis borjút

vágott, hogy a húsával kien-gesztelje a környékbeli bál-ványokat és kiskirályokat.

12. És a szemem már-már megpattant a gonosz irigységtől, miközben őket lestem, és Lévi az élet hiábavalóságáról olvasott fel nekem ott a bokor rejtekében; de az vesse rám az első követ, aki még nem esett ilyen kísértésbe.

13. Vagy talán nem Székács, a prédikátor volt az, aki minden bizonyágtevő útjáról fölfrissülve s ugyanakkor hamisan szomorú bűnbánattal tért vissza?

14. Mi pedig közös imában kértük az Urat, hogy bocsásson meg neki, mert íme a Sátán újra az ölébe csábította valamely megtérített testvérnő alakjában, akiben a hittel egyszerre a parázna vágy is fellobbant azon az éjszakáin.

15. Hanem jól mondja a példabeszéd: a derék asszony koronája férjének, de mint az ő csontjaiban a rothadás, olyan a megszégyenítő fehérség.

16. És Székácsné igyekezett derék asszony lenni, s velünk könyörgött, hogy férjeura ezután győzzön a kísértésen, és soha egy rossz szóval sem illette urát.

17. És ahelyett, hogy a sikeres térítések titkát igyekezett volna kifürkészni, felparancsolta az asztalra a gyülekezet lányait, hogy megbizonyosod-

jék róla, vajon szűzek-e, és nagyra tátotta a száját, ha valamelyiknél azt tapasztalta, hogy már nem érintetlen.

18. Így aztán, ha az ő háza békés maradt is, a másokét megháborította, a bukott angyalok pedig sorjában kiröpültek az imaházból, és szétszóródtak a világban.

19. Székács pedig újabb térítőútra indult, újra átfonta őt a Sátán a meleg pihés karjával, rálehelte tüzeit, és mi a padlón térdepelve egymásba csüngtünk a fejünket és fohászokodtunk, hogy a gonosz bocsássa már el perzselő ágyából a mi pásztorunkat, aki lehunyt szemmel, némán hallgatta óbégatásunkat.

20. Mert szerette a megbánás fájdalmát, épp úgy mint magát a bűnt, ő olt a nagy vezeklő; de leginkább a kettőt együtt szerette, és csak itt, a vadon közepén világosodott meg bennem, hogy talán nincs is súlyosabb vétek, mint amellyel ez az ember vétkezett: a megbocsátás biztos tudatában készült szüntelen az újabb elbukásra, és ebben még gyönyörűségét is lelte.

21. Mint a megromlott és kerítés nélküli város, olyan a férfi, akinek nincs birodalma az ő lelkén; de aki szüntelen megrongálja a kerítést, csak azért, hogy buzgón betömködjé

azt, s magamagát is, a juhokat is örökös veszélynek teszi ki, milyen pásztor az?

22. Bizony nem bölcs, hanem inkább bolond. És ha a gyülekezet vénei az Ige szavaival hadakoznak ellenem, én is a Szentírásból olvasom a fejükre bűneiket,

23. Mert azt mondja Ezékiel próféta: jaj Izrael pásztorainak, akik önmagukat legeltették! Avagy nem a nyáját kell-é legeltetni a pásztorokak?

A tejet megettétek és a gyapjúval ruházkodtatok, a hízottat megöltétek, a nyáját nem legeltettétek.

24. A gyöngéket nem erősítettétek, és a beteget nem gyógyítottátok, a megtöröttet nem kötöztétek, s az elűzöttet vissza nem hoztátok, és az elveszettet meg nem kerestétek, hanem keményen és kegyetlenül uralkodtatok.

25. Szétszóródtak hát pásztor nélkül, és lőnek mindenféle mezei vadak eledelévé!

A kételkedés jogáról

1. Azt mondja a példázat: ha a te jobb kezed megbotránkoztat téged, vágd le azt és vedd el magadtól, mert jobb neked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vetessék.

2. De vajon mivel botránkóztattalak meg benneteket, hogy kitéptetek magatokból: azzal, hogy eltévedtem a gyász sötétjében? És ha így történt, talán nem a pásztor dolga lett volna visszavezetni az eltévedt juhok a nyájba?

3. Melyiketek keresett engem, hogy fájdalmamban osztozzék, mint ahogy Bildád, Elifáz és Czófár ült hét nap és hét éjszaka a porban Jób mellett, bánkódva és fennhangon zokogva?

4. Senki sem látogatott meg engem az én nyomorúságom idején, mert elrettentetek a kételkedőtől.

5. Pedig a hit és hitetlenség örvényeit néha csupán egy buborék választja el egymástól, és minél mélyebben gyökerezett valaki a hitben, annál mélyebbek lehettek kételkedései is.

6. A legnagyobb kételkedők mindig a szentek voltak; mert ahogy a gazdag ember jobban aggódik tűzvész idején a koldusnál, akinek semmije sincs, hasonlóképpen némelyik szent is annyira hatalmasnak képzelte mennybéli kincseit, hogy végül kételkedni kezdett annak a létében...

7. Tekintsetek végig az Evangéliumon és látni fogjátok

tok, hogy Jézus élete is örökös sóhaj és kísértés; és csak az együgyűek figyelmét kerüli el, hogy a Sátán, aki a pusztába ragadta őt, saját mardosó, kételkedő lelke volt...

8. És ha Ő negyven napon át viaskodott a benne rejtőző kételkedővel, akkor a gyöngé ember negyven esztendő alatt sem tudja felvértezni magát kellő módon a kísértések ellen.

9. De hadd panaszoljam tovább a magam nyomorúságát, hadd idézzem példaként Jeremiás siralmait: föltápták elened a szájokat ellenségeid, süvöltenek és csikorgatják fogukat, mondván: nyeljük el őt! Bizony ez az a nap, amelyet vártunk!

10. És nem ok nélkül jutnak eszembe e kifakadások, hanem azért, mert tudom, hogy a kételkedés, amely akkor csírázni kezdett bennem, aligha ingerelte úgy a gyülekezet vezetőit, mint az ékesszólásnak az az ajándéka, amellyel meg voltam áldva.

11. Ha nekem ennyi talentumom volna, egybegyűjteném a világ népeit, és valami magas hegyről szólnék hozzájuk! – mondta többször is Zudor testvér, és hiú gyötrődésében a halántékát döngette. – De amit olvasok, átzúg a fülemben, és csak a főfájás marad utána, ha pedig megszólalok, nyekerzés a vége!

12. A másikat már a sorsom is nyomta, az én mártír életem, hisz még gyerek voltam, amikor kis batyuban hazahoztam a vásárból az én halotti ruhámat, és véletlen megmaradásom olyan példázattá lett, hogy később még zsidót is megtérítettem.

13. De nem panaszként mondtam, amit mondtam. Csak benneteket akartalak óvni a képmutatástól. S talán az sem baj, hogy ezt épp egy istentagadó teszi. Mert a világi ember is lehet erkölcsös és tiszta szívű, mint ahogy sok romlott találtatik a „szentek” között.

14. Igen, én eretnek vagyok, és egyedül az ember-Krisztusban hiszek, aki egy szál fehér ingben állt élet és halál mezsgyéjén, vigasztalást akarván hozni a világra; aki úgy fedezett fel egy képzelt és csodálatos birodalmat.

– Isten országát, ahol megszűnik a szenvedés, s mindenki egyenlővé válik az ő ember-társával –, mint ahogy Szókratész fedezte fel a filozófiát és Arisztotelész a tudományt...

15. S mert e felfedezés a legboldogabbá tette őt valamennyi élőlény közül, ő szenvedte el a legnagyobb csapást is, amikor utolsó vonaglásában fölkiáltott az égre, rádőbbenván a lét véges mivoltára, a keresztre szegzett hús

romlandóságára, úgy hogy már csak csupán egy korty tiszta vizet kívánt. Valahányszor erre gondolok, sírni tudnék...

16. És ilyenkor elém tűnik Hilkia rabbi sápadtan izzó arca, és hallok dörgő hangját is, amint így szól a *Talmudban*: aki azt mondja, hogy az Istennek van fia, és az Isten engedte őt megölni, az hazudik vagy félrebeszél; mert ha Isten nem engedte meg Izsák fölládozását, megengedhet-e fia megöletését anélkül, hogy ne rontotta volna le az egész világot, s ne borította volna káoszba?...

17. Bizonyára ezt a kétkezdést sejtettétek meg bennem is, amikor így szóltatok a hívőkhoz: Báránnyal egy asztalnál ne egyetek, hozzá munkát ne vigyetek; az ő ideje nem a mi időnk, és a mi időnk nem azonos az övével: ellenkező irányba forognak óráink mutatói.

18. De a nagy láthatatlan kéz, a *változás* megmutatja majd, hogy kinek az órája jár pontosan: melyiké siet, melyiké sántít, melyiknek szakadt

meg a rugója, melyiké mutatja a valóságot.

19. Az időt azonban nem állíthatja meg senki, mert az nem rajtunk kívül van, hanem bennünk, a húsunkban, a csontunkban. Vagy talán ha visszaforgatjuk a mutatókat, szövetünk visszahúzódik a bőrünk alá, s mi magunk ismét csecsemővé válunk?...

20. Volt itt Remetelakon egy férfi, aki igen nagy lator és erőszakoskodó hírében állt, s mindezen felül a vámszedők kapzsiséga is megvolt benne, úgyhogy egy napon, beugorván a község legszegényebb asszonyához, akinek gyereke sem volt, hogy az iskolaépítésre fizetnie kellett volna, adó fejében elragadta annak az ébresztőóráját.

21. És attól kezdve az özvegy a világítástól megmaradt gyertyákkal mérte az idő múlását, világossággal oszlatta el maga körül a bizonytalanság sötétjét, amíg a nap föl nem kelt, hogy annak az állásából ítélje meg az időt, amelyet senki makacs, tolvaj, vagy hatalmasságának tudatában kevély ember meg nem állíthat.

A magány pusztító erejéről

1. Most én is elmondhatom, hogy olyanná lettem, mint Jave a legendában, aki önmagá-

tól növekszik, önmagát keresi, önmagát találja meg, apja, anyja, hitvese, fia önmagának.

2. De vajon hasznomra volt-e a remeteélet? Csak a barbárok hiszik, hogy megkönnyebbülnek, ha elmehetnek; pedig az igazság az, hogy nem mehetünk el sehova, mert magunkkal visszük azt, amitől futunk; a fájdalom utánunk szalad, mondja a böles.

3. És még azt is mondja: Ha valakit gyász sújtott vagy retteg, őrizni szoktuk, hogy magányát ne használja rosszra; egyetlen sérültet sem szabad egyedül hagyni: akkor kovácsolja a rossz terveket, akkor szövögeti magának és másoknak is az eljövendő veszedelmet, akkor sorakoztatja fel gonosz vágyait.

4. És ez így van; de ha ezerszer igazak is a próféta szavai, akkor sem bánom, hogy anachoréta lettem. El kellett rejtőznöm a pusztában, hogy megvilágosodjam, s hogy ráébredjek: az emberek mindennütt egyformán jók is, rosszak is. Ez a csontvásláló igazság pedig azt is megérte volna, hogy meztelenül járjak, és legelve tengessem napjaimat, vagy sáskákkal táplálkozzam, amint pletykálják.

5. Ez az eldugott hely, melyet oly szelídnek és vigasztalónak hittem az ő rejtettsége által, hasonlónak lett Szodomához; ember ember ellen támadt és gyilkosává lett annak, a lator rátört a szűzre, és az

ördögi fondorkodás még a kutyákat is elveszejtette, nemhogy a tiszta szándékú igazat kiemelte volna.

6. A magány pusztító erejét példázza hát Remetelak, amikor saját keserűségében egy napon az én szájamban is megkeserítette az árva falatot, szemembe zúdítván a forró levest, akár a fővő szurkot, miközben izzó gidófej röpült elélem, látomásszerűen, és az eloldozott Sátán dörgő hangon reám támadt.

7. És mégis, ha valaki el akarná veszejteni ezt a helyet, úgy beszélne, miként Ábrahám szólt az Úrhoz: távol legyen tőled, hogy ilyen dolgot cselekedjél: avagy megölnéd az igazat is a gonosszal, dühös elvakultságodban?

8. Lakoljon a gyógyító orvos a gyilkosért, a tanító az ostobáért, a tisztességes a hamisan esküdöző miatt, a szemérmes a lator helyett? Miféle bíraskodás volna ez attól, akinek hatalma van ítélni az emberek tettei fölött?

9. És miután gondolatban többször is így szóltam, írni kezdtem azok nevét, akiket igaznak találtam, noha többet voltam a barmok, mint az emberek között, és megjelöltem hosszú sorban azokat, akikről úgy éreztem, hogy nemcsak a megmenekedésre volnának méltók, de a jutalmazásra is.

10. No de ti vajon megkegyelmeztetek nekem, amikor kételyeimről tudomást szereztek? Vagy inkább fölfújtatok a bűneimet, mint a sakter az elmetszett nyakú madár begyét, hogy megkeressétek rajta a tisztátalanság legparányibb pettyeit, és diadalmaskodva fölkiáltatok: íme, az ördög jegye volt rajta!

11. Így ítéltetek, mert csak magatokra volt gondotok, és nem láttátok azokat, akiket testvéreiteknek neveztetek; azután meg őrajtuk tartottátok a szemeteket, és saját lelketekről feledkeztetek meg. Ez az örökös ide-oda kapkodás pedig, ahelyett hogy kedvessé tett volna benneteket, gyanút ébresztett.

12. Nemhiába mondogatták a városon: bizony sunyi emberek ezek, akiknek még a tekintetét sem világította meg a mennyei fény, nemhogy a lelkét árasztotta volna el világossággal.

13. S hátha még azt is tudták volna, hogy némelyiketek mily kapzsi vagy összeférhetetlen! Hiszen a púpos Módi száz lej után huszonöt lej uzsorakamatot vett minden hétre, s Mátyás és Mátyásné naponta egymásnak repült és tépte, karmolta egymást, hogy utána bűnbánó zokogással vallják meg e gyöngeségüket hosz-

szú éveken át a gyülekezet előtt.

14. Mert reájuk is átragadt a poklosságnál alattomosabb betegség, hogy egyszerre szeressék a bűnt és a megbánást, de leginkább a kettőt együtt, mint Székács az örökös parázna elbukásában. Mert ez is simogató gyógyír, édes kábító ital lehet az ínséges lelkeknek, akik nem ismernek más örömeket a világon.

15. És most azt kérdem tőletek: az ilyenek tájtják föl a szájukat ellenem, s szedik szálaikra cselekedeteimet? Az ilyenek vádaskodnak és szidalmaznak engem? Hát azt hiszitek, hogy az én erőm semmi, s többé immár nem állhatok bosszút, amiért úgy véltétek, hogy hasonlatos vagyok az okádására visszatért ebhez?

16. De bizony megtehetem, és meg is teszem, ha eljő az ideje. És akkor hiába zártok majd be hét kaput és hétszer hét ablakot, mert cselekedeteim aljassága akkor is ártani fog nektek, és úgy visszhangzik majd a fületekben, mintha föld alatti üregbe kiáltanák le, s nem lesz miattam nyugovásotok.

17. Mielőtt azonban ezt megtenném, oly mélyre kell jutnom a gyalázatban és a bűnben, amilyen magasra emelkedtem egykor az Úr lelke kö-

zelében, hogy sem a sajnálat, sem a mérlegelő ész ne tudja lefogni az én büntető kezem.

18. Mert úgy tudjátok meg, én leszek az új Antikrisztus, aki ünnepeletet fogom magam, aki megmosatom a lábam is veletek, és két marékkal szórom a pénzt. Hiszen az árulóhoz és az eretnekhez mindig is tapad a bankó, és csak a bolondok hiszik mindmáig, hogy Júdás felbukott a földjén, vagy kiomlottak a belei.

19. De nem is akasztotta föl magát, és vízkórságban sem halt meg, amint egyesek állítják; annyira értett ő a pénz kamatoztatásához, mint Módi, és még Mária Magdol-

nától is sajnálta azt a semmi kis illatosítót; az ilyen ember pedig tapasztalat szerint békés és szelíd öregkort ér meg, a legnagyobb gazdagságban.

20. Én azonban nem fogom sajnálni a pénzt, és bujálkodni fogok, és megkóstolok mindenféle testi gyönyörűséget, amelyben eddig nem lehetett részem. Mert ugye mondtam néktek: nem jó az embernek egyedül maradnia, hisz akkor köszörüli merészségét, ingerli kéjvágyát, ösztökéli haragját. Rajtam mindez beteljesedett, őrizkedjete hát tőlem.

Ezeket üzenem néktek Remetelakról.